

RAAHEN
MUSIIKKIOPISTO

OPETUSSUUNNITELMA 2018

Päivitetty
1.9.2021

Sisällys

1 Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelma 2018	1
2 Raahen musiikkiopiston toiminta-ajatus	2
3 Raahen musiikkiopiston arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat	3
3.1 Arvot	3
3.2 Oppimiskäsitys	3
3.3 Oppimisympäristö	4
3.4 Työtavat	4
4 Raahen musiikkiopiston toimintakulttuuri	5
5 Opintojen rakenne ja laajuus	6
5.1 Opetuksen yleiset tavoitteet	6
5.2 Oppimäärän yksilöllistäminen	7
5.3 Varhaisiän musiikkikasvatus	7
Musiikkileikkikoulu	7
Musiikkivalmennus	8
5.4 Opintojen rakenne	9
Perusopintojen rakenne	9
Syventävien opintojen rakenne	10
5.5 Opintojaksojen kuvaukset	11
Instrumenttiopinnot	11
Soitinvalmennus	14
Musiikin hahmotusopinnot	15
Yhteismusisointi.....	21
Syventävien opintojen lopputyö	22
Sivuinstrumenttiopinnot	23
Kurssimuotoiset opinnot	23
5.6 Aikuisten musiikin opetus	24
6 Arviointi Raahen musiikkiopistossa	25
6.1 Oppimisen arvioinnin tehtävä	25
6.2 Arviointi opintojen aikana	25
6.3 Oppimäärän arviointi	26
6.4 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	26
6.5 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	26

6.6 Todistukset.....	27
Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistus.....	27
Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistus.....	27
Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opinnoista	28
6.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen	28
7 Opiskelu-oikeus Raahen musiikkiopistossa	29
7.1 Oppilaaksi ottamisen periaatteet	29
7.2 Opiskelu-aika.....	29
7.3 Instrumentin vaihtaminen.....	29
7.4 Opintojen väliaikainen keskeyttäminen	30
8 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	31
8.1 Yhteistyö oppilaiden kanssa.....	31
8.2 Kodin ja musiikkiopiston yhteistyö	31
8.3 Musiikkiopiston sisäinen yhteistyö	32
8.4 Yhteistyö muiden tahojen kanssa	32

1 Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelma 2018

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaan Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

Opetussuunnitelman perusteet laaditaan taiteenperusopetuslain ja -asetuksen (Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998; Asetus taiteen perusopetuksesta 813/1998) pohjalta. Perusteasiakirja on Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, johon perustuen paikallinen opetussuunnitelma valmistellaan. Opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä ja koulutyötä sekä edistää taiteen perusopetuksen yhdenvertaista toteutumista.

Koulutuksen järjestäjä eli Raahen kaupunki laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017) mukaan tarkentaen ja täsmentäen annettua määräystä. Oppilaitoksen opetussuunnitelmalla on keskeinen merkitys sekä valtakunnallisten että paikallisten tavoitteiden ja tehtävien ilmentämisessä ja toteuttamisessa.

Paikallinen opetussuunnitelma luo yhteisen perustan ja suunnan päivittäiselle opetustyölle ja opiskelulle. Se on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa opetuksen järjestäjän toimintaa sekä oppilaitoksen työtä. Oppilaitoksen opetussuunnitelmaa laadittaessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Raahen kaupungin tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt 20.6.2018 Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelman 2018. Uusi opetussuunnitelma on astunut voimaan 1.8.2018.

2 Raahen musiikkiopiston toiminta-ajatus

Raahen musiikkiopisto on Raahen kaupungin ylläpitämä musiikkioppilaitos, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Raahen kaupunki ja Siikajoen kunta. Raahen kaupungin opetustoimen strategian (Raahen kaupungin opetustoimen strategia 2016-2020) mukaisesti tavoitteenamme on laadukas opetus, oppijalähtöinen, toiminnallinen oppiminen ja yhteisöllinen toimintakulttuuri, oppilaiden tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus, vuorovaikutteinen kodin ja musiikkiopiston yhteistyö sekä oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta (Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998; Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017). Raahen musiikkiopiston tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti sekä iloita oppimisestaan. Opetuksella edistetään hyvän musiikkisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin harrastamista. Opetus kehittää musiikkialalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia harrastaa musiikkia itsenäisesti sekä hakeutua musiikkialan ammatilliseen ja korkeasteen koulutukseen. Myös aikuisilla on mahdollisuus hakeutua musiikkiopiston oppilaiksi. Opiskelua ohjaavat opetussuunnitelman ohjeistukset.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä ja ymmärtämään oma musiikkiharrastus osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Musiikin opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisan, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Musiikkiopinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

3 Raahan musiikkiopiston arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

3.1 Arvot

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävänsä tulevaisuuden tavoittelulle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä että yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittämällä ajattelun taitoja ja luovuutta.

Opetuksen lähtökohtana ovat musiikkialalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Arvokeskustelun merkitys korostuu maailmassa, jossa nopea tiedonvälitys, maailmanlaajuiset tietoverkot, sosiaalinen media ja vertaissuhteet muokkaavat lasten ja nuorten arvomaailmaa. Arvokeskustelu oppilaiden kanssa ohjaa oppilaita tunnistamaan ja nimeämään kohtaamiaan arvoja ja arvostuksia sekä pohtimaan niitä myös kriittisesti. Arvokeskusteluja käydään mm. oppilaiden kanssa opetustyön yhteydessä, huoltajien kanssa, osana opetussuunnitelmatyötä, opettajainkokouksissa ja oppilaan oppaan päivittämisen yhteydessä.

Koulun ja kotien yhteinen arvopohdinta ja siihen perustuva yhteistyö luovat turvallisuutta ja edistävät oppilaiden hyvinvointia. Henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen kotien erilaisiin elämäntapoihin, perinteisiin ja kasvatusnäkömyksiin on rakentavan vuorovaikutuksen perusta.

3.2 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Musiikin opetuksessa oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilas on aktiivinen toimija: hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden ja opettajien sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon toimintansa seuraukset ja vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöön. Yhdessä oppiminen edistää luovan ja kriittisen ajattelun taitoja sekä kykyä ratkaista ongelmia ja katsoa asioita erilaisista näkökulmista.

Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen on edellytys elinikäiselle oppimiselle. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittämisen kannalta.

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppiminen on vuorovaikutteinen prosessi, jossa oppivat sekä oppilas että opettaja.

3.3 Oppimisympäristö

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että Raahen musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset musiikin opiskelulle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden musiikin opiskeluun opetussuunnitelman mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

3.4 Työtavat

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän työtavoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun varhaisiän musiikkikasvatuksessa, musiikin hahmotusaineiden opinnoissa, kamarimusiikkiryhmissä, orkestereissa ja kuoroissa. Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa käytetään eri ikäkausiin sekä erilaisiin oppimistilanteisiin soveltuvia työtapoja. Työtapojen ja arviointimenetelmien monipuolisuus antaa oppilaalle mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin.

Opetuksen pedagogisena lähtökohtana eriyttäminen ohjaa työtapojen valintaa. Se koskee opiskelun laajuutta ja syvyyttä, työskentelyn rytmiä ja etenemistä sekä oppilaiden erilaisia tapoja oppia. Eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaan tarpeet ja mahdollisuudet suunnitella itse opiskeluaan, valita erilaisia työtapoja ja edetä yksilöllisesti. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Myös oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä oppimisympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Monipuolinen ja tarkoituksenmukainen tieto- ja viestintäteknologian käyttö parantaa oppilaiden mahdollisuuksia kehittää omatoimista, vuorovaikutteista ja kriittistä tiedonhankintaa, -käsittelyä ja -tuottamista.

4 Raahen musiikkiopiston toimintakulttuuri

Musiikin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä varhaisiän musiikkikasvatuksesta (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017). Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän musiikinopetusta kehitetään opetussuunnitelmallisesti ja pedagogisesti yhtenäisenä kokonaisuutena. Varhaisiän musiikkikasvatus, perusopinnot ja syventävät opinnot muodostavat opetuksellisesti eheän ja kasvatuksellisesti johdonmukaisen jatkumon.

Toimintakulttuurilla on keskeinen merkitys taiteen perusopetuksen yhtenäisyyden toteuttamisessa. Oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä hyvinvointia edistävää, turvallista, välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös kokeilukulttuuri ja oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus, kielitietoisuus ja digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalan sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Raahen musiikkiopiston toimintakulttuuri on kehittyvä ja muuntuva. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa musiikkipedagogisen osaamisen kehittämistä. Toimintakulttuuria tulee rakentaa tukemaan opetus- ja kasvatustyölle asetettuja tavoitteita. Olennaista Raahen musiikkiopiston toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Toimintakulttuuriin kehittämisen perusedellytyksiä ovat toisten arvostaminen, avoimuus ja vuorovaikutteisuus sekä kaikkien yhteisön jäsenten osallistaminen ja luottamusta rakentava keskustelu. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Toimintakulttuurin vaikutusten pohdinta ja sen ei-toivottujen piirteiden tunnistaminen ja korjaaminen ovat tärkeä osa oppilaitoksen kehittämistyötä.

5 Opintojen rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opintojen laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Musiikin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat

- perusopinnoista, laskennallinen laajuus 800 tuntia
  - joista yhteisiä perusopintoja on 700 tuntia
  - ja valinnaisia perusopintoja vähintään 100 tuntia
- ja syventävistä opinnoista, laskennallinen laajuus 500 tuntia
  - joista yhteisiä syventäviä opintoja on 410 tuntia
  - ja valinnaisia syventäviä opintoja vähintään 90 tuntia
- sekä mahdollisesta varhaisiän musiikkikasvatuksesta.

Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö.

5.1 Opetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Musiikin laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä musiikista nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään musiikkia myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Musiikkiopintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opintojen tavoitealueet ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Yksittäinen opintokokonaisuus tai opintopaketti voi sisältää tavoitteita eri tavoitealueilta. Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelmassa määritellään arvioinnin kriteerit eli hyvän osaamisen kuvaukset kullekin tavoitealueelle.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä musiikin ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta musiikin keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan musiikkia historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä musiikin ja tieteiden välille.

5.2 Oppimäärän yksilöllistäminen

Taiteen perusopetuksen musiikin laajaa oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle laaditaan tällöin henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma dokumentoidaan koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Yksilöllistettyä oppimäärää opiskeleva oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa musiikkikasvatuksellisten tavoitteiden ja sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä.

5.3 Varhaisiän musiikkikasvatus

Musiikkileikkikoulu

Raahen musiikkiopistossa varhaisiän musiikkikasvatusta annetaan 0-6-vuotiaille. Varhaisiän musiikkikasvatuksen (musiikkileikkikoulu, muskari) tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten oppimisvalmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella ja vuorovaikutteisella toiminnalla vahvistetaan lapsen kokonaisvaltaisen minäkuvan kehittymistä, ryhmässä toimimisen taitoja ja kulttuurisen osallisuuden kokemusta. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumentti- ja musiikin hahmotusopintoihin valmentavaa opetusta. Varhaisiän musiikkikasvatus antaa valmiudet hakeutua Raahen musiikkiopiston perusopintoihin.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen yleiset tavoitteet

- vahvistetaan lapsen luovuutta, musiikillisia oppimisvalmiuksia, kokonaisvaltaista kehittymistä, ryhmässä toimimisen taitoja ja kulttuurisen osallisuuden kokemusta
- luodaan myönteisiä musiikillisia elämyksiä ja sitä kautta muodostetaan pohjaa hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille
- musisoidaan monipuolisia työtapoja käyttäen (laulu, loru, soitto, musiikkiliikunta, kuunteleminen, improvisointi, säveltäminen)
- tutustutaan leikinomaisen ja vuorovaikutteisen toiminnan kautta musiikin peruselementteihin (rytmi, melodia, muoto, harmonia, dynamiikka, sointiväri).

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteet ikäkausittain

- 0-2-vuotiaiden tavoitteet
  - kannustetaan lasta omaan äänenkäyttöön ja tuetaan kielellistä kehitystä
  - tutkitaan erilaisia soittimia, kuten esimerkiksi marakasseja, kapuloita, laattoja ja kanteleita, ja tutustutaan niiden muotoihin ja sointiväreihin
  - koetaan musiikkia sekä vanhemman liikkeen kautta että motoristen taitojen kehittyessä myös itse liikkuen
  - kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja vahvistetaan musiikillista muistia
  - vahvistetaan perussykettä ja leikitään musiikillisilla vastakohtapareilla (hiljaa – voimakkaasti, nopea – hidas, korkea – matala)
  - tuetaan lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta
  - laajennetaan lasten ja perheiden laulu-, loru- ja lastenmusiikkietämystä
  - kannustetaan myös vanhempia musisoimaan rohkeasti kotona.

- 3-4-vuotiaiden tavoitteet
  - kannustetaan lasta omaan äänenkäyttöön ja tuetaan kielellistä kehitystä
  - käytetään ääntä leikitellen sekä yhdessä laulaen ja lorutellen
  - harjoitellaan sävelpuhtautta yksinkertaisten laulujen avulla
  - soitetaan hyödyntäen kehoa sekä erilaisia rytmisoittimia, laattoja ja kanteleita
  - säestetään soittaen lauluja ja loruja, luodaan erilaisia äänimaisemia ja leikitään soittimien sointiväreillä
  - koetaan musiikkia kehollisesti sekä vapaasti tilassa että erilaisissa muodoissa liikkuen, kuten esimerkiksi parin kanssa, jonossa, ketjussa tai piirissä
  - luodaan musiikkia myös yhdessä ryhmän kanssa improvisoiden ja säveltäen
  - kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja vahvistetaan musiikillista muistia
  - vahvistetaan perussykettä, tutustutaan sanarytmeihin ja leikitään kaiku- ja kysymys-vastaus-leikkejä sekä musiikillisilla vastakohtapareilla (hiljaa – voimakkaasti, nopea – hidas, korkea – matala)
  - tuetaan lasta osallistumaan musiikkitoimintaan ilman vanhempaa
  - harjoitellaan muiden huomioimista ja oman vuoron odottamista.
- 5-6-vuotiaiden tavoitteet
  - kannustetaan lasta omaan äänenkäyttöön
  - käytetään ääntä leikitellen sekä yhdessä laulaen ja lorutellen
  - harjoitellaan sävelpuhtautta yksinkertaisten laulujen avulla
  - harjoitellaan sisäistä laulamista eli laulamista hiljaa mielessä
  - soitetaan hyödyntäen kehoa sekä erilaisia rytmisoittimia, laattoja ja kanteleita
  - säestetään soittaen lauluja ja loruja, luodaan erilaisia äänimaisemia ja leikitään soittimien sointiväreillä
  - koetaan musiikkia kehollisesti sekä vapaasti tilassa että erilaisissa muodoissa liikkuen, kuten esimerkiksi parin kanssa, jonossa, ketjussa tai piirissä
  - luodaan musiikkia myös yhdessä ryhmän kanssa improvisoiden ja säveltäen
  - kuunnellaan musiikkia monipuolisesti ja vahvistetaan musiikillista muistia
  - vahvistetaan perussykettä ja harjoitellaan sanarytmejä ja rytmiostinatoja
  - harjoitellaan säestämään lauluja kanteleella ja laatoilla käyttämällä sointuja I, IV ja V
  - leikitään kaiku- ja kysymys-vastaus-leikkejä sekä musiikillisilla vastakohtapareilla (hiljaa – voimakkaasti, nopea – hidas, korkea – matala)
  - tutustutaan sävelkorkeuksien, rytmien ja musiikillisten muotojen notaatioon havainnollistavien mielikuvien kautta
  - harjoitellaan ryhmätyöskentelytaitoja.

Musiikkivalmennus

7-9-vuotiaille suunnatussa musiikkivalmennusryhmässä tutustutaan musiikin maailmaan muskarin keinoin ottaen kuitenkin huomioon, että lapset ovat jo kouluikäisiä. Ryhmä sopii hyvin sekä musiikkiharrastuksensa aloittaneille että uusille harrastajille. Musiikkivalmennuksessa, kuten myös muskarissa, saadaan hyviä valmiuksia hakeutua musiikkiopisto-opintoihin.

5.4 Opintojen rakenne

Perusopintojen rakenne

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia. Perusopinnot muodostuvat

- kaikille **yhteisistä perusopinnoista**, joiden laskennallinen laajuus on 700 tuntia
- ja **valinnaisista perusopinnoista**, joiden laskennallinen laajuus on vähintään 100 tuntia.

Perusopintojen opintojaksot on kirjattu alla olevaan taulukkoon ja kuvattu luvussa 5.5.

OPINTOJAKSOT	TUNTIA	laskennallinen kesto: vuodet x viikot x minuutit
PERUSOPINNOT	800	
YHTEISET PERUSOPINNOT	700	
Instrumenttiopinnot alkeistaso	25	1x35x30 min.
Instrumenttiopinnot 1	70	2x35x45 min.
Instrumenttiopinnot 2	70	2x35x45 min.
Instrumenttiopinnot 3	120	2x35x45 min., 1x35x60 min.
Musiikin perusteet 1 (musiikin hahmotusopinnot)	50	1x35x60 min.
Musiikin perusteet 2 (musiikin hahmotusopinnot)	50	1x35x60 min.
Musiikin perusteet 3 (musiikin hahmotusopinnot)	60	1x35x75 min.
Musiikin perusteet 4 (musiikkitieto, musiikin hahmotusopinnot)	70	1x35x90 min.
Yhteismusisointi	185	koko opintojen ajan
VALINNAISET PERUSOPINNOT*	vähintään 100	
Sivuinstrumenttiopinnot 1	25	2x35x30 min.
Sivuinstrumenttiopinnot 2	25	2x35x30 min.
Ammattiopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot (musiikin hahmotusopinnot)	35	1x35x45 min.
Rytmi-musiikin perusteet 1 (musiikin hahmotusopinnot)	50	1x35x60 min.
Kurssimuotoiset opinnot	25/opintokokonaisuus	35x30 min./opintokokonaisuus
- Instrumenttiopinnot, erikoiskurssi 1		
- Yhteismusisointi, erikoiskurssi 1		
- Sovitus 1		
- Sovitus 2		
- Sävellys 1		
- Sävellys 2		
- Musiikkiteknologia 1		
- Musiikkiteknologia 2		
- Rytmiikka		
- Improvisointi 1		
- Improvisointi 2		
- Projektit		

* Valinnaiset opinnot toteutetaan mahdollisuuksien mukaan erikseen ilmoitettuna.

Syventävien opintojen rakenne

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Syventävät opinnot muodostuvat

- kaikille **yhteisistä syventävistä opinnoista**, joiden laskennallinen laajuus on 410 tuntia
- ja **valinnaisista syventävistä opinnoista**, joiden laskennallinen laajuus on vähintään 90 tuntia.

Perusopintojen valinnaisia opintojaksoja voi opiskella myös syventävien opintojen valinnaisina opintoina, jos niitä ei ole suoritettu osana perusopintoja. Syventävien opintojen opintojaksot on kirjattu alla olevaan taulukkoon ja kuvattu luvussa 5.5.

OPINTOJAKSOT	TUNTIA	laskennallinen kesto: vuodet x viikot x minuutit
SYVENTÄVÄT OPINNOT	500	
YHTEISET SYVENTÄVÄT OPINNOT	410	
Instrumenttiopinnot 4	100	2x35x60min.**
Yhteismusisointi	100	koko opintojen ajan
Musiikin perusteet 5 (musiikin hahmotusopinnot)	70	1x35x90 min.
Musiikin perusteet 6 (musiikin hahmotusopinnot)	70	1x35x90 min.
Syventävien opintojen lopputyö**	70	1x35x90 min.
VALINNAISET SYVENTÄVÄT OPINNOT*	vähintään 90	
Sivuinstrumenttiopinnot 3	70	2x35x45 min.
Musiikin perusteet 7 (harmoniaoppi, musiikin hahmotusopinnot)	70	1x35x90 min.
Musiikin perusteet 8 (musiikkitieto, musiikin hahmotusopinnot)	70	1x35x90 min.
Korkeakouluopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot (musiikin hahmotusopinnot)	35	1x35x45 min.
Rytmimusiikin perusteet 2 (musiikin hahmotusopinnot)	50	1x35x60 min.
Kurssimuotoiset opinnot***	25/opintokokonaisuus	35x30 min./opintokokonaisuus
- Instrumenttiopinnot, erikoiskurssi 2		
- Yhteismusisointi, erikoiskurssi 2		
- Sovitus 3		
- Sovitus 4		
- Sävellys 3		
- Sävellys 4		
- Musiikkiteknologia 3		
- Musiikkiteknologia 4		
- Improvisointi 3		
- Improvisointi 4		
- Projektit		

* Perusopintojen valinnaisia opintojaksoja voi opiskella myös syventävien opintojen valinnaisina opintoina, jos niitä ei ole suoritettu osana perusopintoja.

* Valinnaiset opinnot toteutetaan mahdollisuuksien mukaan erikseen ilmoitettuna.

** Syventävien opintojen lopputyö voi olla esimerkiksi solistisesti painottunut, yhteismusisointi-, musiikin perusteet - tai rytmimusiikki-painotteinen eli oppilas voi painottaa opintojaan eri tavoin. Solistisesti painottuneen lopputyön osana voi tehdä "kolmannen vuoden" syventävät instrumenttiopinnot. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osa.

*** Kurssimuotoisten opintojen toteuttamisesta päätetään lukuvuosittain Raahen musiikkiopiston toimintasuunnitelmassa.

5.5 Opintojaksojen kuvaukset

Instrumenttiopinnot

Raahen musiikkiopistossa opetettavia instrumentteja ovat

- puupuhaltimet: huilu, oboe, klarinetti, fagotti ja saksofoni
- vaskipuhaltimet: trumpetti, käyrätorvi, pasuuna, altto-/tenori-/baritonitorvi ja tuuba
- lyömäsoittimet
- jousisoittimet: viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso
- kosketinsoittimet: piano, pianon vapaa säestys ja urut
- kitara
- harmonikka
- kantele
- laulu.

Instrumenttiopintojen opetuksen tavoitteena on antaa valmiuksia musiikin opiskeluun pitkäjänteisesti. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Yhdessä opettajan kanssa opitaan harjoitteluun, esittämiseen, tekniikkaan ja nuotinlukuun liittyviä taitoja. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Osallistumalla oppilaitoksen toimintaan oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä ja sosiaalista vuorovaikutusta. Säestyskellisten instrumenttien opinnoissa säestystunnit ovat olennainen osa muusikkouden kehittämistä. Instrumenttitaitoja opiskellaan Raahen musiikkiopiston perusopintojen opintojaksoilla Instrumenttiopinnot alkeistaso ja 1-3sekä syventävien opintojen opintojaksolla Instrumenttiopinnot 4.

Instrumenttiopinnot alkeistaso

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 30 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen -

Lisätietoja Opinnot alkavat, kun oppilas on suorittanut valintakokeen ja saanut opiskelupaikan Raahen musiikkiopistosta. Viulunsoittoa voi opiskella myös Suzuki-menetelmällä.

Toteutuspaikka Instrumenttikohtaiset tunnit soolo- ja ryhmäopetustunteina sekä kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Oppilas

- oppii oman instrumenttinsa hallintaa ja käsittelyä, osaa nimetä mm. instrumenttinsa osat
- oppii helppojen kappaleiden ja harjoitusten välityksellä nuotin- ja rytminlukua sekä osaa soittaa ne omalla instrumentillaan
- oppii soittamisen perustekniikkaa
- oppii harjoittelemaan annettuja tehtäviä ohjeiden mukaan
- osallistuu yhteismusisointiin
- aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- esiintyminen konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa vähintään yhden kerran lukuvuodessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä
- ennen suoritusta tulee olla tehtynä Wilmassa osasuoritusmerkinnät

Suoritus Esitetään instrumenttikohtaisten suoritusvaatimusten mukainen ohjelma konsertissa.
Arviointi Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Instrumenttiopinnot 1

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 2 lukuvuotta, 45 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen Instrumenttiopinnot 1

Lisätietoja Opinnot jatkuvat, kun oppilas on suorittanut instrumenttiopintojen alkeistason opinnot tai hänellä on sitä vastaavat tiedot ja taidot. Viulunsoittoa voi opiskella myös Suzuki-menetelmällä.

Toteutustapa Instrumenttikohtaiset tunnit soolo- ja ryhmäopetustunteina sekä kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Oppilas

- oppii oman instrumenttinsa hallintaa ja käsittelyä
- oppii kappaleiden ja harjoitusten välityksellä nuotin- ja rytminlukua sekä osaa soittaa ne omalla instrumentillaan
- saa valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- oppii harjoittelemaan annettuja tehtäviä ohjeiden mukaan
- oppii oman instrumenttinsa perustekniikkaa
- tutustuu sointutehoilla (I-IV-V7) säestämiseen omalla instrumentilla
- osallistuu yhteismusisointiin
- kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan
- saa valmiuksia esiintymistaitoihin
- aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin
- esiintyminen konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa vähintään yhden kerran lukuvuodessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä
- ennen suoritusta tulee olla tehtynä Wilmassa osasuoritusmerkinnät

Suoritus Esitetään instrumenttikohtaisten suoritusvaatimusten mukainen ohjelma konsertissa.

Arviointi Viimeisestä esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Instrumenttiopinnot 2

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 2 lukuvuotta, 45 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen Instrumenttiopinnot 2

Lisätietoja Opinnot jatkuvat kun oppilas on suorittanut instrumenttiopinnot 1 tai hänellä on vastaavat tiedot ja taidot. Viulunsoittoa voi opiskella soveltuvin osin myös Suzuki-menetelmällä.

Toteutustapa Instrumenttikohtaiset tunnit soolo- ja ryhmäopetustunteina sekä kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Oppilas

- osaa käsitellä ja pitää hyvää huolta omasta instrumentistaan
- oppii kappaleiden ja harjoitusten välityksellä edelleen nuotin- ja rytminlukua, sekä osaa soittaa ne omalla instrumentillaan
- oppii lisää perustekniikkaa ja instrumentin hallintaa
- saa edelleen valmiuksia monipuoliseen harjoitteluun ja oppii harjoittelemaan annettuja tehtäviä ohjeiden mukaan.
- saa lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin

	<ul style="list-style-type: none"> - osaa hahmottaa musiikin rakenteita ja muotoja oman taitotasonsa mukaisesti - hallitsee eri aika- ja tyylikausien musiikkia - osaa vapaan säestyksen perusteilla (I-IV-V7) soittaa ja säestää omalla instrumentillaan helppoja kappaleita kuulonvaraisesti - saa valmiuksia improvisointiin - osallistuu yhteismusisointiin monipuolisesti - kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan - saa valmiuksia esiintymistaitoihin - aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin - esiintyminen konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa vähintään yhden kerran lukuvuodessa sooloteoksella ja/tai kamariryhtyeessä - ennen suoritusta tulee olla tehtynä Wilmassa osasuoritusmerkinnät
Suoritus	Esitetään instrumenttikohtaisten suoritusvaatimusten mukainen ohjelma konsertissa.
Arviointi	Kahdesta esiintymisestä viimeisen lukuvuoden aikana annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja yhden kollegansa kanssa. Solistisessa esiintymisessä palautteen antaa saman instrumenttiryhmän opettaja. Kamarimusiikkiesityksessä palautteen antajana voi toimia myös toisen instrumenttiryhmän opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Instrumenttiopinnot 3

Tyyppi	Yhteiset perusopinnot
Kesto	2 lukuvuotta, 45 minuuttia viikossa sekä 1 lukuvuosi, 60 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Instrumenttiopinnot 3
Lisätietoja	Opinnot jatkuvat, kun oppilas on suorittanut instrumenttiopinnot 2 tai hänellä on vastaavat tiedot ja taidot.
Toteutustapa	Instrumenttikohtaiset tunnit soolo- ja ryhmäopetustunteina sekä kotiharjoittelu.
Osaamistavoitteet	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa käsitellä ja pitää hyvää huolta omasta instrumentistaan - hallitsee tason mukaisen nuotin- ja rytminluvun - oppii edelleen perustekniikkaa ja instrumentin hallintaa - saa edelleen valmiuksia monipuoliseen harjoitteluun - osaa ylläpitää omaa soittotaitoa ja kykenee itsenäiseen harjoitteluun - saa edelleen lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin - osaa hahmottaa musiikin rakenteita ja muotoja oman taitotasonsa mukaisesti - hallitsee eri aika- ja tyylikausien musiikkia - osaa ilmaista ja soittamalla tuottaa omaehtoisesti erilaisia musiikin tunnelmia - osaa vapaan säestyksen perusteilla (I-IV-V7) soittaa ja säestää omalla instrumentilla helppoja kappaleita kuulonvaraisesti - saa lisää valmiuksia improvisointiin, sävellys- ja sovitustaitoihin - osallistuu yhteismusisointiin monipuolisesti - saa valmiuksia musiikin esittämiseen ja esiintymistaitoja - aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin - esiintyminen konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa vähintään yhden kerran lukuvuodessa sooloteoksella ja/tai kamariryhtyeessä - ennen suoritusta tulee olla tehtynä Wilmassa osasuoritusmerkinnät
Suoritus	Esitetään instrumenttikohtaisten suoritusvaatimusten mukainen ohjelma konsertissa.
Arviointi	Oppilas valmistaa viimeisen opintovuoden aikana opettajansa kanssa oppilaitoksen omaan konserttiin/omiin konsertteihin esiintymiskokonaisuuden joko yhdessä tai kahdessa osassa. Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kaksi kollegaa, joista toinen voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja.

Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Esiintymiskokonaisuus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Instrumenttiopinnot 4

Tyyppi	Yhteiset syventävät opinnot
Kesto	2 lukuvuotta, 60 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Instrumenttiopinnot 4
Lisätietoja	Opinnot jatkuvat, kun oppilas on suorittanut instrumenttiopinnot 3 tai hänellä on vastaavat tiedot ja taidot.
Toteutustapa	Instrumenttikohtaiset tunnit soolo- ja ryhmäopetustunteina sekä kotiharjoittelu.
Osaamis-tavoitteet	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa käsitellä ja pitää hyvää huolta omasta instrumentistaan - hallitsee tason mukaisen nuotin- ja rytminluvun - oppii edelleen perustekniikkaa ja instrumentin hallintaa - osaa ylläpitää omaa soittotaitoa ja kykenee itsenäiseen harjoitteluun - saa edelleen valmiuksia monipuoliseen harjoitteluun - saa edelleen lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin - osaa hahmottaa musiikin rakenteita ja muotoja oman taitotasonsa mukaisesti - hallitsee eri aika- ja tyylikausien musiikkia - osaa ilmaista ja soittamalla tuottaa omaehtoisesti erilaisia musiikin tunnelmia - oma persoonallisuus välittyy musiikin tulkitsemisessa - osaa vapaan säestyksen sointutehoilla soittaa ja säestää omalla instrumentilla - osaa itsenäisesti valmistaa pieniä teoksia - saa lisää valmiuksia improvisointiin, sävellys- ja sovitustaitoihin - osallistuu yhteismusisointiin monipuolisesti - omaa ja saa lisää valmiuksia musiikin esittämiseen ja esiintymistaitoja - saa halutessaan valmiudet jatkaa ammattiopintoihin - aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja yhteismusisointiin - esiintyminen konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa vähintään yhden kerran lukuvuodessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä - ennen suoritusta tulee olla tehtynä Wilmassa osasuoritusmerkinnät
Suoritus	Esitetään instrumenttikohtaisten suoritusvaatimusten mukainen ohjelma konsertissa.
Arviointi	Oppilas valmistaa viimeisen opintovuoden aikana opettajansa kanssa oppilaitoksen omaan konserttiin/omiin konsertteihin esiintymiskokonaisuuden, jonka voi esittää yhdessä tai kahdessa osassa. Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kolme kollegaa, joista yksi voi olla toisen instrumenttiryhmän opettaja. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Soitinvalmennus

Instrumenttiopetukseen voi tutustua valmennusoppilaspaikalla. Nämä opinnot on suunnattu 4-8-vuotiaille instrumentista riippuen.

Musiikin hahmotusopinnot

Musiikin hahmotustaidot ovat musiikinteoriaan, musiikin hahmottamiseen ja omaksumiseen sekä nuotinlukuun ja musiikin historiatietoisuuteen liittyviä taitoja. Näitä taitoja opiskellaan Raahen musiikkiopiston perusopintojen opintojaksoilla

- Musiikin perusteet 1-4
- Ammattiopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot
- Rytmimusiikin perusteet 1

sekä syventävien opintojen opintojaksoilla

- Musiikin perusteet 5-8
- Korkeakouluopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot
- Rytmimusiikin perusteet 2.

Musiikin hahmotustaitoja opitaan myös musiikin perusteiden tuntien ulkopuolella. Musiikin hahmottamista kehittävät esimerkiksi korvakuulosoitto, erilaisten nuottikuvien lukeminen, partituurin seuraaminen, yhteismusisointi, improvisointi, musiikin kuulonvarainen nuotintaminen (transkriptio) ja säveltäminen. Musiikin hahmotusopinnot jäsentävät ja systematisoivat käytännön kautta hankittuja musiikin hahmotustaitoja.

Musiikin perusteet 1 (Mupe 1)

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 60 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen -

Lisätietoja Opinnot aloitetaan 3. tai 4. luokalla (9- tai 10-vuotiaana). Jos oppilas aloittaa musiikin hahmotusopinnot 12-vuotiaana tai vanhempana, hän opiskelee Musiikin perusteet 1 ja 2 -opintojaksot yhdistettynä, kesto 1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa.

Toteutustapa Lähiopetus ryhmässä ja kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Oppilas

- nimeää juurisävelet sekä ylennykset ja alennukset g- ja f- (c-) avaimilla ulottuvuudella C-h²
- nimeää ja muodostaa seuraavat sävellajit kolmisointuineen: C-a, G-e, D-h, F-d, B-g, tunnistaa kuulonvaraisesti duurin ja mollin sekä laulaa duuri- ja mollikolmisoinnun
- nimeää ja muodostaa intervallit ilman laatuja
- tunnistaa opetuksessa käytettävää musiikkisanastoa ja -käsitteistöä
- hahmottaa nuottikuvasta helpohkoja rytmejä ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti
- hahmottaa nuottikuvasta helpohkoja melodioita laulaen ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti
- soveltaa oppimaansa musiikillisessa keksinnässä
- harjaantuu toimimaan ja musisoimaan ryhmässä
- harjaantuu ottamaan vastuuta musiikin perusteiden opinnoista sekä arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Suoritus Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.

Arviointi Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan antama sanallinen palaute ja oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Musiikin perusteet 2 (Mupe 2)

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 60 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen Musiikin perusteet 1 tai vastaavat tiedot ja taidot

Lisätietoja Opinnot aloitetaan 4. tai 5. luokalla (10- tai 11-vuotiaana). Jos oppilas aloittaa musiikin hahmotusopinnot 13-vuotiaana tai vanhempana, hän opiskelee musiikin perusteet 1 ja 2 -opintojaksot yhdistettynä, kesto 1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa.

Toteutustapa Lähiopetus ryhmässä ja kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Musiikin perusteet 1 –opintojaksolla opitun lisäksi oppilas

- nimeää sävelet g-, c- ja f-avaimilla ulottuvuudella C-h³
- nimeää ja muodostaa seuraavat sävellajit kolmisointuineen: A-fis, E-cis, Es-c, As-f sekä nimeää ja muodostaa luonnollisen, harmonisen ja melodisen molli
- transponoi helpohkoja duurimelodioita
- tunnistaa ja muodostaa suuret ja puhtaat intervallit sekä tunnistaa ne myös kuulonvaraisesti
- muodostaa I, IV ja V asteen soinnut ja soinnuttaa niillä helpohkoja duurimelodioita
- tunnistaa duuri-, molli-, vähennetyt ja ylinousevan kolmisoinnun laadun kuulonvaraisesti
- tunnistaa opetuksessa käytettävää musiikkisanastoa ja –käsitteistöä
- hahmottaa nuottikuvasta myös 1/16-nuotteja ja pisteellisiä aika-arvoja sisältäviä rytmejä sekä nuotintaa niitä kuulonvaraisesti
- hahmottaa nuottikuvasta kansanlaulu- ja lastenlaulutyyllisiä melodioita laulaen, nuotintaa niitä kuulonvaraisesti ja harjaantuu moniääniseen laulamiseen
- soveltaa oppimaansa musiikillisessa keksinnässä ja pienissä sovitusharjoituksissa
- harjaantuu toimimaan ja musisoimaan ryhmässä
- harjaantuu ottamaan vastuuta musiikin perusteiden opinnoista sekä arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Suoritus Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.

Arviointi Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan antama sanallinen palaute ja oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Musiikin perusteet 3 (Mupe 3)

Tyyppi Yhteiset perusopinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 75 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen Musiikin perusteet 2 tai vastaavat tiedot ja taidot

Lisätietoja Opinnot aloitetaan 6. luokalla (12-vuotiaana).

Toteutustapa Lähiopetus ryhmässä ja kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet

Musiikin perusteet 1- ja 2-opintojaksoilla opitun lisäksi oppilas

- nimeää sävelet g-, c- ja f-avaimilla ulottuvuudella A₂-c⁵
- nimeää ja muodostaa seuraavat sävellajit kolmisointuineen: H-gis, Fis-dis, Cis-ais, Des-b, Ges-es, Ces-as sekä nimeää ja muodostaa luonnollisen, harmonisen ja melodisen molli
- transponoi duuri- ja mollimelodioita

- tunnistaa ja muodostaa duuriasteikkoiset intervallit (myös kuulonvaraisesti) sekä vähennetyt ja ylinousevat intervallit
- soinnuttaa melodioita ja tekee sointuanalyysejä lähinnä I, IV, V ja V⁷ soinnuilla
- nimeää ja muodostaa duuri-, molli-, vähennetyt ja ylinousevat soinnun käyttämällä reaalisointumerkintää sekä tunnistaa kolmisoinnun laadun kuulonvaraisesti
- tunnistaa opetuksessa käytettävää musiikkisanastoa ja -käsitteistöä
- hahmottaa nuottikuvasta myös mm. trioleita ja synkkooppeja sisältäviä rytmejä sekä nuotintaa niitä kuulonvaraisesti
- hahmottaa nuottikuvasta melodioita laulaen, nuotintaa niitä kuulonvaraisesti ja harjaantuu moniääniseen laulamiseen
- soveltaa oppimaansa sävellys- ja sovitusharjoituksissa
- saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen toisella asteella
- harjaantuu toimimaan ja musisoimaan ryhmässä
- harjaantuu ottamaan vastuuta musiikin perusteiden opinnoista sekä arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute ja oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Musiikin perusteet 4 (Mupe 4)

Tyyppi	Yhteiset perusopinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 3
Lisätietoja	Opinnot aloitetaan 8. luokalla (14-vuotiaana). Opintojakson voi myös suorittaa samanaikaisesti Musiikinperusteet 3:n kanssa. 16-vuotiaat ja sitä vanhemmat opiskelevat opintojakson etäopintoina.
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä, oppimistehtävät ja kotiharjoittelu.
Osaamistavoitteet	Oppilas <ul style="list-style-type: none"> - tunnistaa kuulonvaraisesti sinfoniaorkesterin soittimet - harjaantuu lukemaan erilaisia nuottikuvia ja myös partituuria - harjaantuu hankkimaan luotettavaa tietoa musiikista sekä keskustelemaan ja kirjoittamaan musiikista perustellen näkemyksensä - tunnistaa kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta länsimaisen taidemusiikin keskeiset tyyliuuntauokset keskiajalta nykyaikaan sekä niihin liittyviä ilmiöitä - tunnistaa kuulonsuojelun periaatteet - saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen toisella asteella - harjaantuu toimimaan ryhmässä - harjaantuu ottamaan vastuuta musiikin perusteiden opinnoista sekä harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute ja oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Rytmimusiikin perusteet 1 (järjestetään mahdollisuuksien mukaan)

Tyyppi	Valinnaiset perusopinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 60 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 3
Lisätietoja	Opintojakson voi myös suorittaa samanaikaisesti Musiikin perusteet 3:n kanssa. Opintojakson voi suorittaa myös syventävien opintojen valinnaisina opintoina, jos sitä ei ole suoritettu osana perusopintoja.
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä
Osaamistavoitteet	Oppilas <ul style="list-style-type: none"> - hahmottaa nuottikuvasta duuri-, molli- ja bluestonaalisia melodioita laulaen ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti - hahmottaa nuottikuvasta rytmimusiikille tyypillisiä rytmikuvioita ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti sekä hallitsee rytminkäsittelyn yleisimmissä tahtilajeissa - nuotintaa rytmimusiikin perusohjelmistoa - tuottaa ja tunnistaa rytmimusiikin tavallisimpia ilmiöitä ja tyyliuuntauksia - saa valmiuksia rytmimusiikin itsenäiseen harrastamiseen ja rytmimusiikkiopintojen jatkamiseen toisella asteella - harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan antama sanallinen palaute ja oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Ammattiopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot (järjestetään mahdollisuuksien mukaan)

Tyyppi	Valinnaiset perusopinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 45 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 3
Lisätietoja	-
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä ja kotiharjoittelu
Osaamistavoitteet	Oppilas saa valmiuksia musiikkialan perustutkinnon (muusikko, musiikkiteknologi, pianonviritäjä) valintakokeeseen musiikin hahmotusopintojenosalta. Musiikin perusteet 3 -opintojaksolla opitun kertaaminen ja syventäminen.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn.
Arviointi	Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Musiikin perusteet 5 (Mupe 5)

Tyyppi	Yhteiset syventävät opinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 3 tai vastaavat tiedot ja taidot
Lisätietoja	-
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä, etäopiskelu, mahdolliset oppimistehtävät ja kotiharjoittelu
Osaamistavoitteet	Musiikin perusteet 3 –opintojaksolla opitun lisäksi oppilas

	<ul style="list-style-type: none"> - muodostaa ja analysoi aste- ja reaalisoitumerkinnällä kolmi- ja nelisointuja käännöksineen, tunnistaa modulaatioita, hajasäveliä ja intervaleja - nimeää sointujen funktiot ja sointulopukkeet - soveltaa ja analysoi sointujen päätehoja (I, IV, V) kuulonvaraisesti ja nuottikuvasta hahmottaen, laatimalla säestyksiä ja sovituksia, laatimalla bassostemmoja ja transponoimalla - tunnistaa hyvän äänenkuljetuksen peruseriaatteen - hahmottaa laulaen ja nuotintaa kuulonvaraisesti myös kromatiikkaa ja modulaatioita sisältäviä melodioita sekä harjaantuu moniääniseen laulamiseen - hahmottaa nuottikuvasta vaativampia rytmejä ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti: kaaritukset, synkoopit, triolit, tauot, 5- ja 7-jakoiset tahtilajit, tahtilajin vaihdokset - soveltaa oppimaansa sävellys- ja sovitustehtävissä - saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen korkea-asteella - harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute sekä oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Musiikin perusteet 6 (Mupe 6)

Tyyppi	Yhteiset syventävät opinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 5 tai vastaavat tiedot ja taidot
Lisätietoja	-
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä, etäopiskelu, mahdolliset oppimistehtävät ja kotiharjoittelu
Osaamistavoitteet	<p>Musiikin perusteet 5 –opintojaksolla opitun lisäksi oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunnistaa ja muodostaa moodeja sekä hahmottaa laulaen ja nuotintaa kuulonvaraisesti modaalista musiikkia - analysoi muunnosointuja (väliDominantit, modaaliset muunnosoinnut, napolilainen sekstisoitu, ylinousevat sekstisoinnut) sisältävää musiikkia aste- ja reaalisoitumerkinnällä sekä hahmottaa laulaen ja nuotintaa kuulonvaraisesti sitä - syventää rytmien hahmottamisen ja kuulonvaraisen nuotintamisen osaamistaan - soveltaa oppimaansa soinnuttamisessa ja sovittamisessa - tunnistaa opetuksessa käytettävää musiikkisanastoa ja -käsitteistöä - harjaantuu tekemään pienmuotoanalyysia - saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen korkea-asteella - harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute sekä oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Musiikin perusteet 7 (Mupe 7)

Tyyppi Valinnaiset syventävät opinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 90 minuuttia viikossa

Edeltävä

osaaminen Musiikin perusteet 5 ja 6

Lisätietoja Opintojakson voi suorittaa samanaikaisesti Musiikin perusteet 6:n kanssa

Toteutustapa Lähiopetus ryhmässä, oppimistehtävät ja kotiharjoittelu.

Osaamis-

tavoitteet Oppilas

- syventää valmiuksiaan kuunnella, analysoida ja kirjoittaa moniäänistä musiikkia
- analysoi harmonisia ilmiöitä
- tunnistaa hyvän äänenkuljetuksen periaatteet
- soveltaa oppimaansa pienimuotoisissa soinnutustehtävissä ja pienyhtyeelle sovittamisessa
- rohkaistuu hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä opinnoissaan
- saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen korkea-asteella
- harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Suoritus Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.

Arviointi Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute sekä oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Musiikin perusteet 8 (Mupe 8)

Tyyppi Valinnaiset syventävät opinnot

Kesto 1 lukuvuosi, 90 tuntia viikossa

Edeltävä

osaaminen Musiikin perusteet 3 ja 4

Lisätietoja Opintojakson voi suorittaa samanaikaisesti Musiikin perusteet 5:n tai Musiikin perusteet 6:n kanssa.

Toteutustapa Etäopinnot, oppimistehtävät ja konserttikäynnit.

Osaamis-

tavoitteet Oppilas

- harjaantuu tarkastelemaan musiikkia musiikinfilosofisesta näkökulmasta
- harjaantuu hankkimaan luotettavaa tietoa musiikista sekä verbalisoimaan ja arvottamaan musiikkia
- syventyy kolmeen itse valitsemaansa musiikin osa-alueeseen
- saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkamiseen korkea-asteella
- harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Suoritus Aktiivinen osallistuminen verkkokurssille. Oppimistehtävien suorittaminen.

Arviointi Aktiivinen osallistuminen verkkokurssille. Oppimistehtävien suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute sekä oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Rytmimusiikin perusteet 2 (järjestetään mahdollisuuksien mukaan)

Tyyppi	Valinnaiset syventävät opinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 60 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 5 ja 6 sekä Rytmimusiikin perusteet 1
Lisätietoja	Opintojakson voi myös suorittaa samanaikaisesti Musiikin perusteet 6:n kanssa.
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä
Osaamistavoitteet	Oppilas <ul style="list-style-type: none"> - hahmottaa nuottikuvasta perusopintoja vaativampia tonaalisia ja modaalisia melodioita laulaen ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti - hahmottaa nuottikuvasta perusopintoja vaativampia rytmikuvioita ja nuotintaa niitä kuulonvaraisesti sekä hallitsee tyylinmukaisen rytminkäsittelyn sekä tasajakoisesti että kolmimuunteisesti - tuottaa ja tunnistaa rytmimusiikin harmonisia ilmiöitä - analysoi ja nuotintaa itsenäisesti sävellyksiä ja improvisoituja jaksoja - soveltaa tietojaan käytäntöön esim. sointusoittimella säestämässä ja yhteismusisoinnissa - saa valmiuksia rytmimusiikin itsenäiseen harrastamiseen ja rytmimusiikkiopintojen jatkamiseen korkea-asteella - harjaantuu arvioimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen tai muu osoitus osaamisesta.
Arviointi	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn. Oppimistehtävien ja/tai tentin suorittaminen suhteessa osaamistavoitteisiin. Oman opettajan ja opettajakollegan antama sanallinen palaute sekä oppilaan itsearviointi. Suoritus arvioidaan arvosana-asteikolla suoritettu, hyvin suoritettu ja erinomaisesti suoritettu.

Korkeakouluopintoihin valmentavat musiikin perusteiden opinnot (järjestetään mahdollisuuksien mukaan)

Tyyppi	Valinnaiset syventävät opinnot
Kesto	1 lukuvuosi, 45 minuuttia viikossa
Edeltävä osaaminen	Musiikin perusteet 5 ja 6
Lisätietoja	-
Toteutustapa	Lähiopetus ryhmässä ja kotiharjoittelu
Osaamistavoitteet	Oppilas saa valmiuksia musiikkialan korkea-asteen (ammattikorkeakoulut, yliopistot, Sibelius-Akatemia) valintakokeeseen musiikin hahmotusopintojen osalta. Musiikin perusteet 5 ja 6 -opintojaksoilla opitun kertaaminen ja syventäminen.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn.
Arviointi	Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

Yhteismusisointi

Yhteismusisointi on tärkeä osa musiikkiopintoja. Osallistuminen kamariyhtyeiden, kuorojen ja orkestereiden toimintaan antaa musiikin opiskelijalle mahdollisuuden toteuttaa muusikkouttaan yhdessä toisten kanssa. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan omia musiikillisia taitojaan hyödyntäen toisten kanssa yhdessä toteuttaen. Opinnot voivat olla projektiluonteisia tai viikoittain toteutettavia tuntimäärän puitteissa.

Yhteismusisointi tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Yhdessä musisoiminen luo musiikin opiskeluun sosiaalisen ulottuvuuden. Oppilaitoksen yhteismusisointitoimintaan osallistumalla oppilas ymmärtää tekemisen ja osallisuuden kautta musiikin merkityksiä.

Yhteismusisointia toteutetaan oppilaitoksen kamariyhtyeissä ja orkestereissa. Opinnoissa voi hyväksilukea myös yhteismusisoinnin muissa kokoonpanoissa, jotka ovat musiikkiopistossa hyväksytyjä. Näitä ovat mm. Raahen nuorisokuoro, Kamarikuoro Vox Maris, Raahen musiikin bändi ja Raahen puhallinorkesteri.

Yhteismusisointi, perusopinnot

Tyyppi	Yhteiset perusopinnot
Kesto	Koko opintojen ajan
Edeltävä osaaminen	-
Lisätietoja	Opinnot alkavat, kun oppilaalla on valmiudet osallistua yhteismusisointiin.
Toteutustapa	Ohjatut kamarimusiikki- ja orkesteritunnit
Osaamistavoitteet	Oppilas <ul style="list-style-type: none"> - oppii soittamaan yhdessä toisten kanssa - oppii toteuttamaan muusikkouttaan ryhmässä tukien samalla ryhmässä toisten soittajien musiikillista kasvua - osaa olla soittavan ja esiintyvän ryhmän vastuullinen soittajajäsen.
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja konserteissa esiintyminen lukuvuosittain.
Arviointi	Ohjaavan opettajan arviointi.

Yhteismusisointi, syventävät opinnot

Tyyppi	Yhteiset syventävät opinnot
Kesto	Koko opintojen ajan
Edeltävä osaaminen	Perusopintojen yhteismusisointi
Lisätietoja	Opinnot kestävät koko syventävien opintojen ajan
Toteutustapa	Ohjatut kamarimusiikki- ja orkesteritunnit
Osaamistavoitteet	Oppilas <ul style="list-style-type: none"> - soittaa yhdessä toisten kanssa oppien koko ajan uusia taitoja - toteuttaa omaa muusikkouttaan ryhmässä tukien samalla toisten soittajien musiikillista kasvua - on soittavan ja esiintyvän ryhmän vastuullinen soittajajäsen
Suoritus	Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja konserteissa esiintyminen lukuvuosittain.
Arviointi	Ohjaavan opettajan arviointi.

Syventävien opintojen lopputyö

Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö voi olla esimerkiksi solistisesti painottunut, yhteismusisointi-, musiikin perusteet -, rytmimusiikki- tai kansanmusiikkipainotteinen eli oppilas voi painottaa opintojaan haluamaansa suuntaan. Lopputyö voi sisältää soittoa, laulua, säveltämistä, sovittamista, musiikkianalyysejä, perehtymistä johonkin musiikin osa-alueeseen esim. tutkielman muodossa tms. ja kaikkien näiden yhdistelmiä. Lopputyössä

oppilas voi myös hyödyntää taiteidenvälistä osaamistaan rakentamalla yhteyksiä musiikin ja muiden taiteenalojen välille musiikin ja musiikkiin liittyvien ilmiöiden pysyessä kuitenkin lopputyön keskiössä.

Lopputyön voi ohjata yksi opettaja tai useampi opettaja yhteistyössä. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osa, jonka laajuus riippuu lopputyön sisällöstä. Oppilas ja opettaja/-t suunnittelevat yhdessä valinnaiset syventävät opinnot lopputyötä tukeviksi.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arviointi toteutetaan opettajakokoonpanolla, joka koostuu lopputyön osa-alueiden erityisosaajista. Arviointiryhmä kootaan painottaen lopputyön sisällön rakennetta. Lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.

Sivuinstrumenttiopinnot

Sivuinstrumenttiopinnot ovat sekä perusopintojen että syventävien opintojen valinnaisia opintojaksoja. Sivuinstrumenttiopintoja voi opiskella valinnaisten perusopintojen opintojaksoilla

- Sivuinstrumenttiopinnot 1, laskennallinen laajuus 2x35x30 min.
- Sivuinstrumenttiopinnot 2, laskennallinen laajuus 2x35x30 min.

sekä valinnaisten syventävien opintojen opintojaksolla

- Sivuinstrumenttiopinnot 3, laskennallinen laajuus 2x35x45 min.
- Sivuinstrumenttiopinnot 1 ja 2 voi suorittaa myös syventävien opintojen valinnaisina opintoina, jos niitä ei ole suoritettu osana perusopintoja.

Sivuinstrumenttiopintojen instrumentti voi olla huilu, oboe, klarinetti, fagotti, saksofoni, trumpetti, käyrätorvi, pasuuna, alto-/tenori-/baritonitorvi, tuuba, lyömäsoittimet, viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso, piano, urut, kitara, harmonikka, kantele ja laulu sekä pianon vapaa säestys.

Sivuinstrumenttioikeutta anotaan Raahen musiikkiopiston rehtorilta. Sivuinstrumentin opiskeluoikeus edellyttää opetussuunnitelman mukaista edistymistä muissa opinnoissa ja jo suoritettua Instrumenttiopinnot 2 –opintojaksoa.

Sivuinstrumenttiopinnot 1

Opintojakson kuvaus ks. Instrumenttiopinnot alkeistaso ja 1

Sivuinstrumenttiopinnot 2

Opintojakson kuvaus ks. Instrumenttiopinnot 2

Sivuinstrumenttiopinnot 3

Opintojakson kuvaus ks. Instrumenttiopinnot 3

Kurssimuotoiset opinnot

Kurssimuotoiset opinnot ovat sekä perusopintojen että syventävien opintojen valinnaisia opintoja. Kurssimuotoiset opinnot toteutetaan periodiopintoina, jolloin yhden periodin laskennallinen laajuus on

1x35x30 minuuttia. Kurssimuotoisten opintojen toteuttamisesta päätetään lukuvuosittain Raahen musiikkiopiston toimintasuunnitelmassa. Perusopintojen kurssimuotoisia opintoja voi suorittaa myös syventävien opintojen valinnaisina opintoina, jos niitä ei ole suoritettu osana perusopintoja.

Instrumenttiopinnot, erikoiskurssi 1, valinnaiset perusopinnot

Instrumenttiopinnot, erikoiskurssi 2, valinnaiset syventävät opinnot

Yhteismusisointi, erikoiskurssi 1, valinnaiset perusopinnot

Yhteismusisointi, erikoiskurssi 2, valinnaiset syventävät opinnot

Sovitus 1, valinnaiset perusopinnot

Sovitus 2, valinnaiset perusopinnot

Sovitus 3, valinnaiset syventävät opinnot

Sovitus 4, valinnaiset syventävät opinnot

Sävellys 1, valinnaiset perusopinnot

Sävellys 2, valinnaiset perusopinnot

Sävellys 3, valinnaiset syventävät opinnot

Sävellys 4, valinnaiset syventävät opinnot

Musiikkitekniologia 1, valinnaiset perusopinnot

Musiikkitekniologia 2, valinnaiset perusopinnot

Musiikkitekniologia 3, valinnaiset syventävät opinnot

Musiikkitekniologia 4, valinnaiset syventävät opinnot

Rytmiikka, valinnaiset perusopinnot

Improvisointi 1, valinnaiset perusopinnot

Improvisointi 2, valinnaiset perusopinnot

Improvisointi 3, valinnaiset syventävät opinnot

Improvisointi 4, valinnaiset syventävät opinnot

5.6 Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Raahen musiikkiopistossa aikuisopiskelijoiden perusopintojen opiskeluaika on korkeintaan viisi vuotta. Mikäli opiskelija sitoutuu opiskelemaan tavoitteellisesti opetussuunnitelman mukaisesti, opintoaika on jatkettavissa.

6 Arviointi Raahen musiikkiopistossa

6.1 Oppimisen arvioinnin tehtävä

Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteissa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017). Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista tavoitteiden suuntaan, tukea hänen musiikkiopintojensa edistymistä ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin.

Musiikkiopisto vaikuttaa merkittävästi siihen, minkälaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään musiikin oppijana ja ihmisenä. Suuri osa arvioinnista on opettajan ja oppilaan välistä vuorovaikutusta. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamisessa ja tavoitteiden suuntaisessa opiskelussa sekä auttaa häntä oman oppimisprosessin ymmärtämisessä.

Raahen musiikkiopistossa oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan oppilaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Yhteistyö kotien kanssa on osa hyvää arviointikulttuuria. Oppilasta ja hänen huoltajaansa perehdytetään Raahen musiikkiopiston arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Arviointi on myös opettajien itsearvioinnin ja oman työn reflektoinnin väline. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetusta tavoitteiden suuntaisesti. Arviointi luo myös perustaa opetuksen eriyttämiselle.

6.2 Arviointi opintojen aikana

Opintojen aikaisella arvioinnilla tarkoitetaan ennen oppimäärän arviointia toteutettavaa arvioinnin ja palautteen antamisen kokonaisuutta. Pääosa opintojen aikaisesta arvioinnista on luonteeltaan formatiivista. Tällöin arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen toteutetaan lukuvuoden aikana osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä. Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaan osallisuutta. Oppilasta ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä sekä rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta. Onnistumisen kokemukset kannustavat oppimaan lisää, mutta myös epäonnistumiset tai virheelliset ratkaisut ovat osa oppimisprosessia. Niitä hyödynnetään opetuksessa oppimista edistävällä ja oppilaita kunnioittavalla tavalla.

Arviointi opintojen aikana perustuu Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintojaksojenosaamistavoitteisiin (luku 5.5) ja arvioinnin kohteisiin. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Suoritusten arviointi arvosana-asteikkoineen on kuvattu luvun 5.5 opintojaksokuvauksissa.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearviointia ja vertaisarviointia tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan lukuvuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista.

6.3 Oppimäärän arviointi

Opintojen aikainen arviointi sisältää myös oppimisprosessin jälkeen tehtävää, oppilaan osaamisen summatiivista arviointia, jonka tulokset välitetään oppilaalle taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistuksessa ja taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksessa.

Oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut musiikin laajan oppimäärän perus- ja syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

6.4 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Oppilas voi pyytää arvioinnin suorittanutta opettajaa tai opettajia uusimaan arvioinnin kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan. Jos oppilas on tyytymätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, oppilas voi pyytää arviointiin oikaisua rehtorilta. (Asetus taiteen perusopetuksesta 813/1998.)

6.5 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada mm. musiikkiluokalla, toisessa musiikkioppilaitoksessa, seutukunnan lukioissa, musiikkilukiossa tai musiikkileirillä suorittamansa Raahen musiikkiopiston opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Raahen musiikkiopistolla on sopimus opintojen hyväksilukemisesta Raahen lukion (Raahen kaupunki, Opetuslautakunta 18.3.2015), Siikajoen lukion ja Pyhäjoen lukion kanssa.

Perusopintojen osalta osaamisen tunnustaminen tehdään oppilaan opintojen tai osaamiseen perustuvien näyttöjen perusteella sekä selvittämällä oppilaan lähtötaso lähtötasotestin avulla suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Syventävien opintojen osalta osaamisen tunnustaminen tehdään oppilaan opintojen tai osaamiseen perustuvien näyttöjen perusteella suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen.

Osaamisen tunnustamiseen ja opintojen hyväksilukemiseen liittyvissä asioissa tulee ottaa yhteyttä Raahen musiikkiopiston rehtoriin.

6.6 Todistukset

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. Todistuksessa annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu aika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopetuksen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot: kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus hänen suorittamistaan musiikin laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee osallistumistodistusta muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

6.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. (Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998 7§, muutettu lailla 1301/2013.) Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

7 Opiskelu oikeus Raahen musiikkiopistossa

7.1 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Taiteen perusopetuslain mukaan oppilaaksi ottamisesta päättää koulutuksen järjestäjä. Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. (Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998.) Myös toiminta-alueen kuntien kanssa tehdyt opetuksen järjestämissopimukset vaikuttavat oppilaaksiottoon.

Raahen musiikkiopiston taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen soitinvalmennus- ja varsinaiseksi musiikin laajan oppimäärän opiskelijaksi hakeudutaan osallistumalla valintakokeeseen. Oppilaaksi ottamisesta päättää musiikkiopiston rehtori soveltuvuustestin tuloksen ja opettajista koostuvan valintakoelautakunnan lausunnon perusteella. Oppilasvalinnassa otetaan huomioon myös pyrkijän ikä ja edellytykset suorittaa opinnot opetussuunnitelman mukaisesti.

Raahen musiikkiopisto pyrkii järjestämään opiskelupaikan toiminta-alueelleen (Raahen, Siikajoki) muuttavalle oppilaalle, jolla on opiskelupaikka toisessa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta antavassa oppilaitoksessa. Hakijalle järjestetään tällöin valintakoe, joka koostuu haastattelusta ja soittonäytteestä.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen opintoihin oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Suzuki-viulunsoitonopetuksen oppilaat valitaan lapsen ja huoltajien soveltuvuushaastattelujen perusteella. Viulunsoiton opiskelu Suzuki-menetelmällä aloitetaan alle kouluikäisenä.

7.2 Opiskeluaika

Oppilas säilyttää opiskeluoikeutensa seuraavana lukuvuonna, mikäli hän ilmoittaa opintojensa jatkamisesta kevätlukukaudella määräaikaan mennessä, on maksanut lukukausimaksunsa ja on edistynyt opinnoissaan opetussuunnitelman mukaisesti. Tarvittaessa rehtori ja opettaja käyvät oppilaan ja huoltajan kanssa keskustelun, jossa arvioidaan opintojen jatkamisen edellytykset.

Tavoitteena on, että laulajia lukuun ottamatta oppilaat suorittavat musiikin perusopinnot 16 ikävuoteen mennessä. Musiikin syventävien opintojen opiskeluaika on pääsääntöisesti kolme vuotta. Oppilas voi hakea rehtorilta opintoihinsa harkinnanvaraista lisäaikaa suoritettuaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän. Aikuisilla musiikin perusopintojen opiskeluaika on korkeintaan viisi vuotta ja musiikin syventävien opintojen opiskeluaika pääsääntöisesti kolme vuotta.

7.3 Instrumentin vaihtaminen

Jos Raahen musiikkiopiston oppilas haluaa vaihtaa instrumenttiopintojen instrumenttia, hänen tulee osallistua soveltuvuustestiin.

7.4 Opintojen väliaikainen keskeyttäminen

Opinnot on mahdollista keskeyttää väliaikaisesti määräajaksi vain perustellusta syystä (esim. sairaus, väliaikainen opiskelu toisella paikkakunnalla tai näihin rinnastettavissa oleva syy). Päätöksen opintojen väliaikaisesta keskeyttämisestä tekee rehtori.

8 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Raahen musiikkiopisto tekee monipuolista yhteistyötä varmistaakseen laadukkaan musiikinopetuksen ja toiminnan avoimuuden. Yhteistyötä tarvitaan myös oppimisympäristöjen monipuolisuuden ja musiikkiopistoyhteisön hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yhteistyötä arvioidaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

8.1 Yhteistyö oppilaiden kanssa

Raahen musiikkiopiston toiminta järjestetään siten, että oppilaat kokevat osallisuutta ja tulevat kuulluiksi. Oppilaat saavat kokemuksia yhteistyöstä oppitunneilla, konserteissa ja muissa tapahtumissa. Oppilaiden osallistuminen omien instrumenttityönsä, hahmotusaineiden ryhmän, orkesterin, yhtyeen tai kuoron toiminnan suunnitteluun on luonteva tapa vahvistaa osallisuutta. Oppilaita rohkaistaan vaikuttamaan myös musiikkiopiston yhteisen toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnitteluun ja kehittämiseen.

8.2 Kodin ja musiikkiopiston yhteistyö

Kodin ja Raahen musiikkiopiston kasvatusyhteistyö lisää oppilaan ja koko musiikkiopistoyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä auttaa oppilasta saavuttamaan musiikkiopinnoille asetettuja tavoitteita. Musiikkiopisto tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan musiikinopetuksesta ja musiikkikasvatuksesta. Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus.

Huoltajan kanssa keskustellaan opetuksen järjestämisen keskeisistä asioista kuten opetussuunnitelmasta, oppimisen tavoitteista, oppimisympäristöistä ja työtavoista, arvioinnista ja todistuksista sekä opiskeluun liittyvistä valinnoista ja lukuvuoden erilaisista tapahtumista. Näitä keskusteluja käydään erilaisissa tapaamisissa.

Tapaamisten lisäksi yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Raahen musiikkiopistossa kodin ja koulun välisenä yhteistyökanavana toimii Wilma-sovellus, johon kirjataan mm. oppilaan poissaolot ja tiedot opinnoissa edistymisestä. Saamalla säännöllistä palautetta huoltaja voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista opiskelua musiikkiopistossa.

Huoltajille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua musiikkiopiston arkeen ja osallistua koulun toiminnan ja kasvatustyön tavoitteiden suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen yhdessä musiikkiopiston henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhteinen arvopohdinta luo perustaa yhteiselle kasvatustyölle. Kodin ja musiikkiopiston yhteistyössä edistetään myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta ja luodaan pohjaa vanhempainyhdistystoiminnalle. Vanhempain verkostoituminen ja yhteinen toiminta vahvistavat yhteisöllisyyttä ja antavat tukea opettajien ja musiikkiopiston työlle.

Musiikkiopistoharrastus vaatii vanhempien sitoutumista lapsen harrastukseen. Lapsen tukeminen ja kannustaminen päivittäisessä kotiharjoittelussa, rauhallisten harjoitteluolosuhteiden luominen sekä aktiivinen osallistuminen kaikkeen musiikkiharrastukseen liittyvään toimintaan kuuluu olennaisena osana vanhemman rooliin. Kotiharjoittelu on keskeinen osa soittoharrastusta ja musiikin hahmotusaineiden opiskelua. Tärkeää on myös kauempana asuvan lapsen kuljettaminen musiikkiopistolle säännöllisesti ja painavien, isokokoisten soittimien kantaminen jopa luokkaan asti.

8.3 Musiikkiopiston sisäinen yhteistyö

Henkilöstön tiivis yhteistyö edistää Raahen musiikkiopiston kasvatus- ja opetustavoitteiden toteuttamista. Opetustyö järjestetään yhteistyössä tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti. Aikuisten sujuva yhteistyö toimii oivallisena esimerkkinä oppilaille ja mahdollistaa myös opettajakunnan sisäisen osaamisen jakamisen.

Yhteistyötä tarvitaan erityisesti konserttien ja muiden tapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa, oppimisen arvioinnissa, valintakokeissa sekä opetuksen kehittämisessä ja suunnittelussa.

8.4 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Raahen musiikkiopisto tekee monipuolisesti yhteistyötä usein musiikkioppilaitosten kanssa. Tavoitteena on edistää opetuksen laatua ja yhtenäisyyttä sekä vahvistaa henkilöstön osaamista.

Musiikkiopiston opettajien toiminta erilaisissa verkostoissa kuten valtakunnallisissa pedagogisissa aineyhdistyksissä antaa ajankohtaista opetuksen kehittämiseen liittyvää tietoa.

Raahen musiikkiopisto toimii yhteistyössä myös varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Yhteistyö opetus-, kirjasto- ja kulttuuritoimen, seurakuntien, kulttuurijärjestöjen, yritysten ja muiden lähiympäristön toimijoiden kuten museon kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee Raahen musiikkiopiston alueellista kulttuuritoimintaa ja kasvatustehtävää.